
Běloši prý přinášejí štěstí, proto na nás v Zambii pořád sahali, vzpomínají studentky

Běloši prý přinášejí štěstí, proto na nás v Zambii pořád sahali, vzpomínají studentky

Do Zambie – země uprostřed Afriky, která patří k nejchudším na světě a kde je téměř každý pátý obyvatel HIV pozitivní – vyjely dvě studentky [Husitské teologické fakulty UK](#). Lucie Poprocká a Markéta Veselá tam poslední tři měsíce roku 2012 pomáhaly s prací české neziskové organizaci [Njovu](#), s níž fakulta dlouhodobě spolupracuje.

Obě dívky studují obor sociální a charitativní práce. I po ukončení svého studia by se rády věnovaly práci v neziskovém sektoru a podpoře rozvojových zemí. Díky studiu na Husitské teologické fakultě UK a možnosti vycestovat do Zambie tak získaly jedinečné a nenahraditelné zkušenosti a praxi do budoucna.

Pamatujete si na moment, kdy jste se dozvěděly, že do Zambie skutečně poletíte?

Lucie: Byl červenec, já byla zrovna v Itálii, zvonil mi telefon, zvedla jsem ho a paní magistra tehdy Měrotská, dnes Nová, od nás z fakulty se mě ptala: „Tak jedete, chcete?“ „Tak jo“, já na to.

Markéta: Já byla zrovna na rybách s přítelem, když mi přišla zpráva, jestli pořád platí, že mám o cestu zájem. Škola nám poskytla nějaké peníze na letenky, všechno ostatní jsme si musely zaplatit samy, včetně očkování, což není úplně

levná záležitost. Proto jsem cestu chvíli zvažovala, nakonec jsme do toho ale já i Lucie šly. Myslely jsme si, jak bude Afrika levná...

Lucie: ...a tak to vůbec nebylo, hlavně cestování autobusy bylo velmi drahé. S penězi jsme měly pak trochu problém.

Co jste v Zambii měly za úkol, za jakou práci jste tam cestovaly?

Lucie: První dva měsíce jsme byly ve městě Mongu, kde jsme pracovaly s koordinátorkou organizace Njovu Lucíí Hrabcovou, která tam má na starosti místní školu.

Markéta: V této škole se pořádají učňovské kurzy pro místní ohroženou mládež. Je to jakási obdoba evropského učňovského vzdělávání. Když jsme tam byly my, kurzy navštěvovalo asi 120 studentů. Cílem projektu je sociálně slabším mladým lidem poskytnout odborné vzdělání, které jim zvýší šanci uplatnit se na trhu práce. Učí se na elektrikáře, švadleny, krejčí a pekaře. My jsme pomáhaly hlavně s administrativou školy a jejím chodem. Místní učitele jsme učily pracovat s počítači.

Lucie: Nebyly jsme ale jen v Mongu. Na poslední měsíc jsme odjely do tzv. Children's Town, sirotčince, který leží uprostřed buše několik desítek kilometrů od Lusaky, hlavního města Zambie.

Markéta: Poslední týden v Mongu jsme si proto připravovaly program pro Children's Town. Tam už to bylo jenom na nás, žádný koordinátor s námi nebyl.

Lucie: V sirotčinci je postavená pekárna, kde se 14 dětí nejen ze sirotčince, ale i z okolních vesniček učí péct. Mají tam na vše jednoho učitele. My jsme měly všechny děti z pekárny učit pracovat s počítači a zároveň se věnovat i ostatním dětem ze sirotčince.

Markéta: V tamní „učebně“ mělo být 12 počítačů, ukázalo se ale, že z nich funguje jen jeden a ten je tak zavirovaný, že se v podstatě nedá používat. To je taková zambijská mentalita. Když se zeptáte, jestli mají počítač, řeknou vám, že mají 12 počítačů, už je ale nenapadne říct, že nefungují. Proto jsme nakonec učily děti pracovat s našimi dvěma minilaptopy. A to ještě s jedním zásadním omezením – dost často nešel elektrický proud.

Jak jste se smířovaly s tím, že jste měly omezený přístup k pitné vodě a sprchám?

Lucie: V Mongu jsme bydlely u koordinátorky Lucie v malém domečku, kde jsme měly k dispozici pokoj, na zemi byly matrace a nad nimi moskytiéra. Na Zambii to byl docela luxus. Byla tam i sprcha. Asi po čtrnácti dnech se ale něco porouchalo a pak už voda netekla. Musela se pak nosit ručně.

Markéta: V Children's Town to bylo horší. Spaly jsme v takové dřevěné chatrči. Místo sprch tam byla jenom zeď, za kterou jsme si nosily lavor s vodou a v něm se omývaly.

Před odjezdem do Zambie nám doporučovali, ať si koupíme tablety na čištění vody k pití. Výsledek ale chutnal jako přechlorovaná bazénová voda. Proto jsme vodu raději převařovaly a pily různé čaje.

Jak moc jsou v Zambii exotičtí běloši?

Lucie: V Mongu bylo v té době asi jen pět bělochů včetně nás, takže jsme byly pro místní skutečně velmi exotické. Děti i dospělí za námi často chodili a sahalo si na nás, protože to prý přináší štěstí. V Zambii žije několik desítek kmenů a každý používá jiný jazyk. V hlavním městě se běloch řekne „muzungu“, když jsme šly po městě, slyšely jsme za sebou neustále „muzungu, muzungu, muzungu“. V Mongu se používá pro bělocha slovo „mukua“. To se zas za námi ozývalo tam.

Markéta: V Lusace jsme ale tolik pozorností nebudily, tam jsou přeci jen na bělochy více zvyklí.

Lucie: Pořád si s námi chtěl někdo povídat, prostředí bylo hodně přátelské. Špatnou zkušenost jsme ale měly s řidiči taxi, když jsme s nimi občas musely jet. Jakmile vidí bělocha, hned cenu nehorázným způsobem vyšponují. Celou cestu jsme se pak s řidičem dohadovaly, kolik budeme platit. Nepředstavujte si to ale tak, že byste v Mongu na ulici potkali auto označené jako taxi, to tam vůbec neexistuje. Musíte mít kontakty na lidi, kteří mají funkční auto a jsou ochotní vás za peníze někam odvézt.

Bály jste se v Zambii někdy o svou bezpečnost?

Markéta: V Lusace na autobusovém nádraží, tam se na vás neustále mačkají spousty lidí, věděly jsme, že si musíme dávat velký pozor, aby nás někdo neokradl. Upozorňovali nás také, abychom po osmé večerní nechodily samy ven. Ženy, které se v této době objeví na ulici, jsou automaticky považovány za prostitutky.

Jaký nejsilnější zážitek jste si ze Zambie odvezly?

Markéta: Já nemůžu zapomenout na jedno dvouleté dítě z Children's Town, které mělo AIDS v pokročilém stadiu, po těle už mělo léze. To bylo hodně smutné.

Lucie: Mně ze všeho nejvíc utkvěl v paměti místní hmyz. Všude lezli a padali nám na hlavu švábi a pavouci. Pak se v Children's Town objevila kobra. Říkali nám, že to je prý „baby kobra“ – hadí mládě a že tam tedy někde musí mít i matku. Když pak večer nešla elektřina, opatrně jsme našlapovaly a svítily jsme si pod nohy mobily, abychom nějakému hadovi nestoupily na hlavu.

Co byste doporučily po své vlastní zkušenosti těm, kteří by chtěli do Zambie vyjet pomáhat?

Lucie: Každému bych doporučila zvážit svou finanční situaci, pro nás byl pobyt – i co se týká peněz – dost náročný. Je také velmi důležité rozvážit si, zda to člověk unese po psychické stránce.

Markéta: Když už se dostanete na místo, nějak se s tím vyrovnáte. Já jsem měla trochu obavy z angličtiny, která je nutná skutečně na komunikativní úrovni. Sama jsem si svou angličtinou moc jistá nebyla. I když ono stejně chvíli trvá, než se člověk naučí porozumět zambijské verzi angličtiny...

Lucie Poprocká a Markéta Veselá vyjely do Zambie s neziskovou organizací Njovu, která v tomto jihoafrickém státě pomáhá s péčí o HIV pozitivní lidi, vede nízkoprahové kluby a věnuje se vzdělávání místních obyvatel. Husitská teologická fakulta UK spolupracuje s touto neziskovou organizací dlouhodobě a dívky tak nebyly ani prvními ani posledními studenty, kteří mohli Zambii pomoci a zároveň získat nové zkušenosti pro svůj budoucí profesní rozvoj.